Seminář z psaní vědeckých textů

1.přednáška

Edita Bromová

Evropský sociální fond

Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti

MFF, 2.3.2016

Obsah

- Organizace kurzu
- Co je vědecká komunikace
- Komu, Co, Proč chceme sdělit
- Formy vědeckých textů
- Uspořádání článku
- Jak psát abstrakt a úvod

Harmonogram kurzu

Najdete na

http://artemis.ms.mff.cuni.cz/main/tiki-index.php?page=How+to+write+scientific+papers

Organizace kurzu

Kontaktní mail:

edita@email.cz

Zápočet dostanete za:

Přítomnost a aktivitu na hodinách

Doporučená literatura

- Šesták Zdeněk: „Jak psát a přednášet o vědě“, Akademia, nakladatelství AV ČR, Praha 2000

- Eco Umberto: „Jak napsat diplomovou práci“, Votobia, Praha 1997 (orig. Milano 1977)

- Čmejrková S., Daneš F., Světlá J.: „Jak napsat odborný text“, Leda, Praha 1999

Moudro na úvod

„Vědec, který nedokáže osmiletému dítěti vysvětlit, čím se zabývá, je šarlatán“

Kurt Vonnegut, Kolíbka

Popište svou práci maximálně deseti větami

Vědecká komunikace

- Sdělujete okolí výsledky své práce
- Objev, myšlenka, výsledky experimentu
- Srozumitelnost
- Jednoznačný výklad

- Nemusí být nudná a nestravitelná!

Vědecká komunikace

Než začnete psát, odpovězte na tyto otázky:

- **Co** chcete sdělit
- **Komu** to chcete sdělit
- **Proč** mu to chcete sdělit

Komu

Dělení podle posluchače/čtenáře

- aby textu porozuměl
- aby si odnesl určitou myšlenku
- abychom vyvolali určitý dojem

Druhy čtenářů

- Kolega v práci, spolupracovník
- Vědec ze stejného oboru
- Vědec z příbuzného oboru
- Vzdělaný člověk z nepříbuzného oboru
- Inteligentní člověk z lidu
- Dymáková
- Euroúředník

Problém jednou větou

Vyberte si jeden drobný úkol, který řešíte

- Vysvětlete ho kolegovi
- Vysvětlete ho Dymákové

Co chceme sdělit

- Novou úžasnou myšlenku
- Drobný příspěvek k již probíhajícímu bádání
- Neflákali jsme se
- Jsme na stopě něčemu velkému a potřebujeme více času a peněz
- Prezentujeme výsledky podle zadání

Co si má čtenář odnést

- Detailní představu o tom, co jsme udělali
- Dojem, že zrovna my děláme zajímavé věci
- Náš obor je zajímavý
- Budeme pokračovat ve slibném bádání
- Udělali jsme přesně to, co jsme slíbili

Proč to chceme sdělit

Nejdůležitější otázka!

- Máme důvod
- Máme cíl

Odpovědí není, že nám to uložil školitel!

Proč to chceme sdělit

- Chci informovat co nejvíc lidí o výsledcích své práce
- Chci někoho zaujmout a ukázat mu, že jsem dobrý
- Výsledky mé práce jsou důležité

Dokud si jasně neodpovíte na otázky Co, Komu a Proč chci sdělit, nezačínejte psát!

Domácí úkol

- Rozmyslete si do příště odpovědi na otázky **Co**, **Komu** a **Proč** k vaší práci

Volba média

- Konferenční sborníky
- Knihy
- Časopisy vědecké, popularizační i lidové
- Rádio
- Televize
- Noviny

Jak to sdělit - volba formy

- Článek krátký, dlouhý, přehledový, rešerše
- Kapitola v knize
- Diplomka
- Závěrečná grantová zpráva
- Přednáška
- Poster
- Popularizační texty

TAIMRD

Uspořádání běžného vědeckého článku

Title - Nadpis

Author, Abstrakt - Autor, Abstrakt

Introduction - Úvod

Materials and Methods - Materiály a metody

Results - Výsledky

Discussion - Diskuse

Title - Nadpis

- O čem váš článek pojednává
- Jasný, stručný, výstižný

Author - Autor

- Kdo je pachatelem textu
- Na prvním místě hlavní autor, nese zodpovědnost za správnost textu
- Pouze důležití autoři, ne podržďráti
- Dle zvyklostí celá jména, tituly
- e-mailová adresa
- Název domovské fakulty, ústavu

Abstrakt

- Nejdůležitější část článku!
- Délka omezena
- Stručně o čem článek pojednává a jakých výsledků bylo dosaženo
- Abstrakt určuje, jestli si článek někdo přečte

Introduction - Úvod

- Úvod do problematiky
- Co už se udělalo
- Co je známo
- Co není známo
- Co chceme naší prací objasnit
- Jasná definice cíle práce

Materials and Methods - Materiály a metody

- Co jsme dělali
- Jak jsme to dělali
- Co jsme k tomu použili
- Popis metod, prostředí, programů

Results - Výsledky

- Výsledky práce
- Co jsme naměřili
- Co jsme vyzkoumali
- Co jsme vyvinuli
- Co jsme naprogramovali
- Jak se to chovalo

Discussion - Diskuse

- Druhá nejdůležitější část článku!
- Co znamenají výsledky
- Jak jsme splnili cíle článku
- Co výsledky znamenají pro náš obor
- Co znamená negativní výsledek
- Omezení, další směry výzkumu

Další části článků

- Key words - Klíčová slova
- Seznam používaných zkratek
- Acknowledgement – Poděkování
- References - Citovaná literatura
- Appendix – Dodatky

Konstrukce článku

Musíte odpovědět na čtyři otázky:

- Jaký problém jsme studovali – viz Úvod
- Jak jsme ho studovali – viz Materiály a metody
- Co jsme zjistili – viz Výsledky
- Co tato zjištění znamenají – viz Diskuse

Části článku dle důležitosti

- Nadpis
- Abstrakt
- Diskuse
- Úvod
- Results
- Materiály a metody

Nadpis

- Jasný, stručný, k věci
- Ze kterého oboru článek je
- O čem pojednává
- Vynechat plevelná slova
- Řečnické otázky `(Co víme o umělé inteligenci?)` a zajímavé formulace `(Jak se zahradníček naučil okopávat mrkvičku)` patří do popularizace

Volba nadpisu - příklad

Za pomoci algoritmu xyz modelujeme lovecké chování vlčí smečky

`Modelování vlčí smečky`

- Nekonkrétní
- Jak ji modelujeme? Z plastelíny?
- Co modelujeme? Vzhled? Chování?

Volba nadpisu - příklad

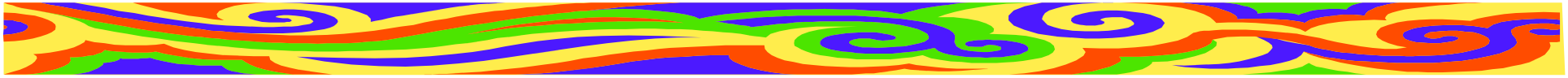
Použití algoritmu xyz pro modelování vývoje loveckého chování několikačlenné vlčí smečky

- Plevelná slova Použití, vývoje a několikačlenné

Volba nadpisu - příklad

Použití algoritmu xyz pro modelování loveckého chování vlčí smečky

- Po věcné stránce v pořádku
- Můžeme zkusit úpravu stylistickou

Volba nadpisu - příklad

Použití algoritmu xyz pro simulaci lovící vlčí smečky

- Je simulace totéž co modelování?
- Je lovící vlčí smečka totéž co lovecké chování?
- Co přesněji odpovídá mému článku?

Nad nadpisem se opakovaně zamyslet a z různých variant vybrat tu nejlepší

Abstrakt

- Shrnutí, souhrn, resumé, synopse, výtah
- Stručný obsah článku
- Omezení délkou – cca 100 až 200 slov
- Čím kratší a přesnější, tím lepší

=> Nemělo by v něm chybět ani přebývat jediné slovo!

Jak psát abstrakt

- Píše se po sepsání celého článku
- Zkuste shrnout úvod do dvou tří vět
- Totéž pro materiály, výsledky a diskusi (diskusi možno vynechat)
- Výběr nejdůležitějších faktů
- Celek musí dávat smysl

Jak psát abstrakt

1. Po sepsání uložit abstrakt do šuplíku a nechat ho tam minimálně do druhého dne

Jak psát abstrakt

2. Abstrakt přečíst

U každého slova (věty) se zeptat: Je to důležité? Stane se něco, když to vyškrtnu?

Pokud je odpověď „Ne“, škrtat

Jak psát abstrakt

3. Abstrakt důkladně přečíst

- Dává smysl jako celek?
- Je z něj jasné, jaký problém jsme zkoumali a co jsme zjistili?
- Doplnit chybějící informace

Jak psát abstrakt

4. Abstrakt znovu důkladně přečíst

- Čte se dobře?
- Nemusím nějakou větu luštit?
- Kdybych o tématu nic nevěděl, rozuměl bych všemu?
- Jaké otázky by mě napadaly?
- Opravit všechny chybné formulace

Jak psát abstrakt

5. Opakovat bod 1. - 4. tak dlouho, dokud

- Není čas odevzdat článek
- Nejsme spokojeni

Abstrakt diplomky či bakalářky

- Je to jediné, co stihne komise přečíst
- Někdy i to jediné, co přečetl oponent

Pokud tady necháte nejasnost, na kterou se někdo může šťouravě zeptat, udělá to!

Dejte abstrakt přečíst třetí osobě

Bublinky!

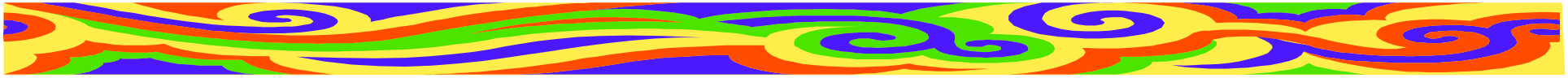
- Špatný abstrakt
- Dobrý abstrakt
- Abstrakt z Nature

Domácí úkol

Do pátku 11.3. odevzdáte abstrakt ke své práci
(tj. do 11.3.2016 23:59:59 SEČ)

edita@email.cz

Formát **.doc, docx, .pdf** (eventuelně .txt, .rtf)

Děkuji za pozornost

